

Česká školní inspekce
Pražský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Základní umělecká škola Charlotty Masarykové,
Praha 6, Veleslavínská 32**

Veleslavínská 32, 162 00 Praha 6 - Veleslavín

Identifikátor školy: 600 001 997

Termín konání inspekce: 6. - 9. prosince 2004

Čj.:	01 1049/04-5157
Signatura:	oa6ky505

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní umělecká škola (ZUŠ) je příspěvkovou organizací, jejím zřizovatelem je Hlavní město Praha se sídlem v Praze 1, Mariánské náměstí 2. Vzdělává žáky v hudebním a tanečním oboru. V době konání inspekce navštěvovalo školu 496 žáků (z toho v hudebním oboru 469 – v tom 6 s rozšířenou výukou, v tanečním oboru 74).

Část výuky hudebního oboru (HO) probíhá v kmenové budově školy, další na odloučených pracovištích v Praze: v ZŠ Vlastina, ZŠ Sušická, ZŠ Nebušice v Praze 6 a v ZŠ Řevnice v Praze -západ.

PŘEDMĚT INSPEKCE

- Hodnocení personálních podmínek vzdělávání v hudebním oboru ve školním roce 2004/2005 k datu inspekce
- Hodnocení materiálně-technických podmínek vzdělávání v hudebním oboru ve školním roce 2004/2005 k datu inspekce
- Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání v hudebním oboru ve školním roce 2004/2005 k datu inspekce – s přihlédnutím ke školnímu roku 2003/2004

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávání v hudebním oboru zajišťuje 32 plně kvalifikovaných učitelů. Vedení školy při sestavování úvazků důsledně využívá jejich odborných i pedagogických kvalit.

Ředitel zastává svou funkci od roku 1994. Jednoduchou, funkční strukturu řízení chodu školy zpracoval v přehledném *Organizačním řádu* a ve stručném *Vnitřním řádu*. Kompetence jsou promyšleně rozděleny mezi ředitele a jeho statutárního zástupce (ve funkci od září 2003), provozní záležitosti kvalitně zajišťuje hospodářka. Pedagogická rada a umělecká rada, složené z vedoucích sekcí, tvoří optimálně fungující poradní orgány. Jejich činnost je neformální a účinná. Přenos aktuálních informací zaměstnancům je realizován standardním způsobem (porady, častý osobní kontakt vedoucích pracovníků s vyučujícími, plány práce, informativní nástěnka).

Kontrolní činnost v oblasti pedagogického působení učitelů je založena zejména na monitorování výsledků a výkonů žáků ředitelem školy a jeho zástupcem, a to jak na koncertech či přehrávkách, tak v rámci jejich uplatnění v orchestrech a souborech školy. Přímou hospitační činnost má v kompetenci především zástupce ředitele školy. Ta je prováděna neformálně (nejsou pořizovány písemné záznamy), své poznatky z návštěv vyučovacích hodin však následně s pedagogy konzultuje. Vedení školy má tedy přehled o výsledcích, schopnostech a pedagogickém stylu jednotlivých učitelů a v rámci možností se k nim snaží směřovat žáky různých osobnostních charakteristik.

Předností školy a její chloubou je kvalitní personální obsazení. Stabilizovaný pedagogický sbor je postupně cílevědomě doplňován o pedagogy, kteří jsou navíc vynikajícími aktivními umělci nebo vyučují s výbornými výsledky také na vyšším typu umělecké školy (konzervatoř). Úcta a obdiv vedení školy vůči radě pedagogů je základem tvůrčí atmosféry. Ředitel i jeho zástupce svým vstřícným jednáním, velkorysým přístupem, respektováním osobnosti i zkušeností jednotlivých učitelů a systematickým hodnocením jejich práce přispívají k vytváření hodnotných mezilidských vztahů, založených na těsné a účinné spolupráci. V oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) podporují jejich

zájem o prohlubování odbornosti na seminářích, soustředěních a kurzech v rámci finančních možností školy. Permanentně na zkvalitňování své odborné úrovně pracují pedagogové-aktivní umělci. Někteří učitelé (včetně ředitele) působí také jako lektori DVPP, jiní poskytují náslechové hodiny studentům 6. ročníku Konzervatoře Praha v rámci hudební pedagogiky nebo vyučují hudební výchovu na základní škole.

Personální podmínky vzdělávání v hudebním oboru j sou vynikající.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ.

Škola sídlí v budově s bohatou historií. Ta nejprve sloužila jako penzion pro vdovy a sirotky po legionářích, poté jako základní škola a od 70. let fungovala jako zvláštní škola. V současné době je objekt v soukromých rukou. Investiční záměr (bytová výstavba) nového vlastníka však nekoresponduje s působením základní umělecké školy a její vedení se tedy musí potýkat s nepříjemnou zkušeností nechtěného nájemníka. Ze strany vlastníka je škole zakázáno provozovat hospodářskou činnost, s čímž souvisí i organizační obtíže při odstraňování technických poruch a závad. V souvislosti s těmito problémy a s vědomím příslibu Magistrátu hlavního města Prahy na výstavbu nové školní budovy (která má být způsobilá k užívání od školního roku 2005/2006) vedení školy do oprav prakticky neinvestuje. Dochází tak ke skutečnosti, že díky problémům s kanalizací a nadměrnou vlhkostí je technický stav objektu na samém prahu únosnosti (tato realita se týká zejména tří přilehlých budov, kde se nachází několik učeben a sál).

Velikost většiny místností odpovídá akustickým požadavkům na výuku hudby s výjimkou jedné učebny pro housle a kytaru, do níž se kvůli jejím malým rozměrům již nevejde pianino.

Koncertní sál je charakteristický svojí víceúčelovostí. Je využíván pro interní koncerty a přehrávky, dále jako zkušebna pro soubory a orchestr, jako taneční sál a v neposlední řadě též jako učebna. K těmto účelům musí být interiér aktuálně upravován. K sálu náleží kabinet pro vyučující tanečního oboru a sprchy, které jsou však v současné době nefunkční, jelikož zde teče pouze studená voda. Tento nedostatek je poněkud vyvažován možnostmi realizace osobní hygieny v hlavní budově školy.

Elokovaná pracoviště (v základních školách) mají standardní úroveň.

Finanční prostředky vedení školy směřuje zejména do údržby a rozšiřování nástrojového fondu školy tak, aby byly v plné míře uspokojovány zájmy a potřeby žáků. Dále jsou pak pořizovány takové pomůcky, které mohou být později přestěhovány do nové školní budovy (stojany, ladičky, metronomy), značná část financí je též využita k nákupu notového materiálu do (již nyní bohatého) centrálního archivu.

Ačkoliv jsou materiálně-technické podmínky vzdělávání v oblasti nástrojového a notového vybavení na vysoké úrovni, celkově jsou vzhledem ke špatnému stavu školních budov průměrné.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vyučované obory

Základní umělecká škola je dvouoborová. Ve své vzdělávací činnosti v hudebním oboru vychází z platných učebních dokumentů ZUŠ – řídí se závaznými učebními plány č.j. 18 418/95-25 a učebními osnovami. Promyšlená organizace výuky umožňuje jejich realizaci v plném rozsahu. Do souborové a orchestrální hry jsou žáci zařazováni dokonce dříve, než je to z hlediska učebních plánů povinné. Přesto je vhodnými úpravami skladeb zajištěna

přiměřenost cílů a požadavků výuky vzhledem k aktuálním schopnostem a dovednostem žáků, což je charakteristické také pro realizaci individuální výuky hry na hudební nástroje.

Dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání. Jako účinný nástroj pro kontrolu naplňování učebních osnov slouží řediteli a jeho zástupci kromě neformální hospitační činnosti sledování a analýza komisionálních postupových zkoušek.

Rozvrh hodin respektuje psychohygienická pravidla pro žáky i pedagogy. Ve *Školním řádu* jsou srozumitelně zakotvena práva a povinnosti žáků. Aktuální informace žáci získávají prostřednictvím vyučujících a letáčků na nástěnce. Rodiče jsou pohotově informováni při častém osobním kontaktu s vyučujícími, při návštěvách ve výuce, v rámci přehrávek, koncertů, v novinách Prahy 6 (webové stránky školy jsou v současné době rekonstruovány) a ochotně a účinně se školou spolupracují. Kultivování osobnosti žáků pedagogy ve výuce a účast dětí na přípravě i realizaci individuálních i společných vystoupení zabraňuje výskytu negativních jevů.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech

Hra na housle a violu

Výuka předmětu je zajišťována čtyřmi učiteli. Primární organizace vyučování je založena na funkčních tematických plánech, které korespondují s platnými učebními dokumenty a které také zohledňují možnosti jednotlivých žáků. Mezi vyučujícími jsou i takové osobnosti jako člen České filharmonie a zároveň současný profesor konzervatoře, dále pak také pedagog, který na konzervatoři působil v nedávné době.

Kvalifikovanost učitelů (výuka sledována pouze u dvou pedagogů) se projevuje jak důrazem na správné technické návyky, tak na práci s výrazovými detaily. Jejich metodická fundovanost při utváření a rozvíjení předpokladů houslové hry zabezpečuje účinné způsoby nácviku obtížných a problematických míst. Učitelé hojně využívají osobního příkladu správné hry, jako i doprovodu na klavír nebo druhé housle, což žáky vede k potřebnému doladování v rámci harmonie.

Sledované hodiny byly charakteristické vzájemnou úctou a dostatečným prostorem pro diskusi. Tolerantní vystupování jedné vyučující se však negativně projevilo v opomíjení důrazu na základní dovednosti (tvorba tónu – tah smyčcem) a v občasných absencích korekčních opatření při nesprávně hrané melodii či jednotlivých tónech.

Hodnocení žáků je většinou vyvážené, nechybí motivační povzbuzení a pochvala za dílčí pokroky. Vyučující objasňují žákům příčiny nedostatků a podporují tak jejich sebekontrolu a následné opravy.

Průběh a výsledky vzdělávání ve hře na housle a violu jsou velmi dobré.

Hra na violoncello

Hra na violoncello se v tomto školním roce obnovuje (violoncellovou třídu tedy tvoří zatím pouze žáci přípravného studia). Je realizována vyučujícím, který se na škole v minulosti věnoval výuce hry na smyčcové nástroje. Jeho bohaté pedagogické zkušenosti (doložené četnými úspěchy) jsou příslibem pro budoucí vyváženou skladbu smyčcových nástrojů v rámci školy.

V hodinách byly beze zbytku plněny cíle přípravného studia. K těm je směřováno trvalým poukazováním na správné držení nástroje a těla, na postavení levé a pravé ruky a na správný tah smyčce. Ke zvládnutí těchto elementárních dovedností vhodně napomáhala vlastní kontrola žáků v zrcadle. Důraz na přesnou intonaci byl podporován účelným doprovodem klavíru, a tak již po dvou měsících výuky jsou patrné velmi dobré výsledky. Před každým

cvičením či písni byl zohledňován i teoretický kontext (např. taktování, názvy not), čímž bylo dosaženo žádoucího propojení základních znalostí s následnou praxí.

Žáci jsou vedeni i k sebehodnocení – jsou žádáni, aby sami našli problém nebo chybu. V neformální atmosféře výuky, která v hodinách panuje, žáci bez ostychu o těchto problémech komunikují. Hodnocení je přiměřené věku a schopnostem žáků, má výrazně motivační charakter. Odpovídající je též časové rozvržení výuky s několika relaxačními pauzami.

Průběh a výsledky vzdělávání ve hře na violoncello jsou vynikající.

Hra na trubku

Hra na žesťové hudební nástroje se na škole rozvíjí díky dvěma pedagogům. Oba disponují kromě bohatých zkušeností z praxe (současný člen České filharmonie, bývalý člen FOK) též zkušenostmi pedagogickými (profesor na konzervatoři, dlouholetý učitel ZUŠ).

Těmito skutečnostmi je výuka pozitivně poznamenána. V hodinách je věnována náležitá pozornost správnému dýchání, tvorbě tónu a celkovému upevňování základních technických návyků – nezbytného předpokladu hry na dechový hudební nástroj. Kromě těchto elementárních záležitostí je kladen důraz také na ladění (vyučující po většinu času hodiny žáky doprovází na druhou trubku). Rozvoj výrazu podporuje poukazování na žánr, do kterého skladba patří, přesné instrukce pak vedou k potřebnému frázování.

Kromě vysoce odborného vedení je výuka charakteristická tvůrčí atmosférou a motivačním klimatem. Žáci jsou vtahováni do vyučovacího procesu formou spouzdohodování o pořadí přehrávaných skladeb či cvičení a také požadavkem ze strany učitele na odhalení a vyřešení problému.

Průběh a výsledky vzdělávání ve hře na trubku jsou vynikající.

Hudební nauka

Odborná i pedagogická způsobilost obou vyučujících se projevuje v jejich celkovém přehledu a osobní angažovanosti v daném oboru uměleckého vzdělávání. Cíle výuky jsou přiměřené aktuální úrovni žáků – při současném respektování platných učebních dokumentů.

Učebna hudební nauky je účelně vybavena pianinem a HI-FI technikou, velmi podnětně působí vtipné obrázky související s naukovou problematikou (intonace, rytmus, tónorod).

Mezi jednotlivými pedagogy existují určité rozdíly v metodických postupech při práci se skupinou. Žáci jsou při poslechových ukázkách většinou předem instruováni a zaúkolováni (např. vyčlenit hudebně-výrazové prostředky, popsat formu), což vede k většímu upoutání jejich pozornosti na proud znějící hudby. Dochází tak k účinnému propojování teoretického učiva s praktickými příklady. U jednoho z vyučujících však k této skutečnosti nedochází a probírané učivo (interval, předznamenání) je prezentováno a testováno výhradně verbální formou bez kýženého propojení s poslechem.

Kladem sledovaných hodin je bezesporu snaha učitelů přivést žáky k vlastní aktivitě. Při zadaných úkolech měly děti možnost mezi sebou potichu diskutovat a poté své názory prezentovat ostatním. Žáci též směli do jisté míry určit průběh výuky svými referáty o životě a díle hudebních skladatelů, jimž se pak v krátkosti věnoval i vyučující. Doplňující poslechové ukázky však v hodině chyběly.

Ve výuce je užíváno průběžné slovní hodnocení, které je vždy náležitě zdůvodněno a plní tak funkci okamžité zpětné vazby.

Průběh a výsledky vzdělávání v hudební nauce jsou velmi dobré.

Komorní hra, hra v souboru, hra v orchestru

Komorní uskupení vznikají na škole aktuálně v návaznosti na vyhlášené soutěže, koncerty či jiné potřeby školy. Jádro soustavného pedagogického působení tak spočívá v souborové a orchestrální hře. Do těchto hudebních formací jsou zařazováni všichni žáci, kteří mají vytvořené elementární návyky pro hru na nástroj, což je většinou daleko dříve než vzniká povinnost (z hlediska platných učebních plánů) nabídnout jim uvedené předměty. Ve zdejší škole je proto souborová a orchestrální hra nedílnou součástí studia všech žáků.

Činnost folklórního souboru *Notičky* (který již absolvoval např. zájezd do USA) přispívá k faktu, že se i z nejmladších žáků stávají pohotoví hudebníci.

Dechový soubor integruje hráče na žesťové hudební nástroje. Partnerskou atmosféru mezi žáky a vyučujícími umocňuje spontánně tvůrčí nálada všech zúčastněných a také skutečnost, že se při nácvičce do hry zapojují i sami pedagogové.

Velký žakovský orchestr zahrnuje všechny výše jmenované soubory a orchestry, dále pak aktuálně vznikající flétnový soubor a pěvecký sbor, jehož se účastní též žáci klavírního oddělení. Na nácvičce a vystoupeních participuje také většina vyučujících, během koncertu se pak na pódiu objeví v podstatě celá škola. Nezbytné, vždy působivé úpravy v návaznosti na obsazení orchestru vytváří ředitel školy, čímž je zabezpečena nejen realizace skladeb všemi žáky, ale také přiměřené nároky na jednotlivé instrumentalisty. Bez tohoto osobního vkladu ředitele a trpělivé práce jeho zástupce za dirigentským pultem by nebylo možné uskutečnit velkolepý záměr společné hry všech žáků.

V orchestrální praxi se průkazným způsobem projevují výsledky individuálního vzdělávání. Beze zbytku je zde plněn hlavní cíl této oblasti uměleckého vzdělávání – účast v hudebním společenství, v němž všichni spolupracují na vymezených úkolech.

Průběh a výsledky vzdělávání v komorní, souborové a orchestrální hře jsou vynikající.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Výběr žáků, kteří reprezentují školu na veřejných vystoupeních a soutěžích, provádí vedení školy na základě průběžné evaluace v rámci interních přehrávek. Výsledkem kvalitního pedagogického působení učitelů je nejen osobní pokrok ve výkonech dětí, ale i úspěch žáků ve zpěvu či napříč hudebními nástroji (2. a 3. místa v krajských a celostátních kolech soutěží). Kytarový orchestr se pyšní 3. místem na *Prvním mezinárodním festivalu kytarových a mandolínových orchestrů* (Praha, 2004). Na jeho repertoáru se objevuje např. transkripce koncertu *Jaro* z cyklu *Čtvero ročních dob* Antonia Vivaldiho.

V minulém školním roce byl jeden žák přijat na Konzervatoř Praha.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Průběh a výsledky vzdělávání v hudebním oboru jsou v souhrnu vynikající.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Veřejná prezentace výsledků práce školy je častá a úspěšná. Tradicí se stává projekt *Celá škola na pódiu*, který každoročně umožňuje veřejně vystoupit co největšímu počtu žáků na vánočním a závěrečném koncertu.

O kvalitě vzdělávání žáků hudebního oboru svědčí mimo jiné účast na pražských hudebních festivalech (např. Libeňské jaro, Praha - Břevnov), hudební produkce jednotlivců na koncertech varhanní a chrámové hudby (např. v kostele U Klimenta v Praze 1), vystupování

na slavnostních koncertech v rámci letních klavírních (Mikulov) a dechových (Vimperk) kurzů nebo dvě úspěšná turné folklórního souboru *Notičky* po USA.

Tradiční a účinná je spolupráce s ostatními školami (např. výchovné koncerty pedagogů i žáků pro děti). Mimořádné svým provedením i úspěchem bylo uvedení zpěvohry *Zlatovláska* pro 800 žáků mateřských a základních škol.

Významné jsou profesionální kontakty školy s hudebními institucemi v Londýně, Frankfurtu nad Mohanem, Vídni a Soulu. Někteří žáci již několikrát absolvovali stáž v Meadow Mount Summer Music School v New Yorku.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina ze dne 17. prosince 2002 vydaná dne Hlavním městem Praha, Praha 1, Mariánské náměstí 2 na základě usnesení č.j. 02/24 s účinností od 1. ledna 2001
2. Rozhodnutí MŠMT o zařazení do sítě škol č.j. 27 364/01-21 s účinností od 27. března 2001
3. Jmenovací dekret ředitele ze dne 28. dubna 1994 vydaný Školským úřadem Praha 6 pod č.j. 358/94Dr s účinností od 1. července 1994
4. Potvrzení ředitele ve funkci vydané MHMP dne 8. října 2003 s č.j. MHMPOMT/OŠ/2175
5. Jmenovací dekret statutárního zástupce vydaný ředitelem školy dne 1. září 2003 pod č.j. 31/03 s účinností od 1. září 2003
6. Statistický výkaz Škol(MŠMT)V 24-01 k 15. říjnu 2004
7. Povinná pedagogická dokumentace školy (žáků hudebního oboru) - třídní knihy ve školním roce 2004/2005
8. Výkazy žáků hudebního oboru a vyučovaných hodin ve školním roce 2004/2005 k datu inspekce
9. Katalogy o průběhu studia žáků hudebního oboru ve školních letech 2003/2004 a 2004/2005
10. Protokoly o komisionálních zkouškách v hudebním oboru ve školním roce 2003/2004
11. Organizační řád ve školním roce 2004/2005
12. Školní řád, vnitřní řád ve školním roce 2004/2005
13. Rozvrhy hodin žáků a pedagogů hudebního oboru ve školním roce 2004/2005
14. Záznamy z jednání pedagogické a umělecké rady ve školním roce 2003/2004 a 2004/2005
15. Hospitační záznamy ČŠI
16. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2003/2004
17. Zvukové záznamy výkonů žáků

ZÁVĚR

Předností školy je, že nemalou část učitelského sboru tvoří takové osobnosti jako současní či bývalí pedagogové na konzervatoři, instrumentalisté našich předních hudebních těles (Česká filharmonie, FOK, FISYO) nebo sólisté. Díky aktivní účasti na přípravě a realizaci vystoupení jednotlivých žáků, souborů a orchestrů má vedení školy dostatečný přehled o výsledcích, schopnostech i stylu pedagogického působení jednotlivých učitelů a v rámci možností se k nim snaží směřovat žáky různých osobnostních charakteristik.

V oblasti materiálně-technického zabezpečení výuky úroveň nástrojového vybavení výrazně převyšuje technický stav objektu. Výstavba nové školní budovy je proto pro existenci školy a její další rozvoj nezbytná.

Metodická fundovanost vyučujících se promítá do účelných způsobů práce s technickými a výrazovými detaily při utváření a rozvíjení předpokladů nástrojové hry. Kromě vysoce odborného vedení je výuka též charakteristická tvůrčí atmosférou a motivačním klimatem.

Nedílnou součástí studia každého žáka je souborová a orchestrální hra. Na nácviku a vystoupeních participuje většina vyučujících, vytříbená aranžmá skladeb v návaznosti na obsazení orchestru jsou dílem ředitele školy. Důraz na orchestrální praxi přispívá k faktu, že se i z nejmladších žáků zdejší školy stávají pohotoví hudebníci.

Vize vedení školy se postupně realizují, renomé kvalitní základní umělecké školy je vynikající prací pedagogů stále posilováno.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobrá (průměrný)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

		Razítko
Školní inspektor	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jana Turečková	J. Turečková v. r.
Člen týmu	Luboš Lisner	L. Lisner v. r.

V Praze dne 19. ledna 2005

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 21. ledna 2005

	Razítko
Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu	
Titul, jméno a příjmení	Podpis
Miroslav Kokoška, ředitel	M. Kokoška v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Arabská 683, 160 66 Praha 6. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel - Hlavní město Praha	2005-03-09	01 1048/4-5157
Rada školy	-	-

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.